

Biogeograficzna ocena stanu ochrony gatunków zwierząt o znaczeniu dla Wspólnoty w Polsce za okres 2013–2018, w oparciu o artykuł 17. dyrektywy siedliskowej

Biogeographical assessments of conservation status of animal species of Community interest in Poland for the period 2013–2018, under Article 17. of the Habitats Directive

MAŁGORZATA MAKOMASKA-JUCHIEWICZ, GRZEGORZ CIERLIK

*Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
31–120 Kraków, al. Adama Mickiewicza 33
e-mail: juchiewicz@iop.krakow.pl, cierlik@iop.krakow.pl*

Słowa kluczowe: gatunki zwierząt o znaczeniu dla Wspólnoty, stan ochrony, artykuł 17. dyrektywy siedliskowej, region biogeograficzny alpejski, region biogeograficzny kontynentalny, region morski Morza Bałtyckiego, Polska.

W artykule przedstawiono wyniki oceny stanu ochrony gatunków zwierząt o znaczeniu dla Wspólnoty, według raportu z wdrażania postanowień dyrektywy siedliskowej (art. 17) w Polsce, przekazanego Komisji Europejskiej w 2019 roku. Zgodnie z zasadami raportowania stan ochrony gatunków określono na poziomie wyróżnionych w Europie regionów biogeograficznych i morskich w czterech kategoriach: właściwy (FV), niewłaściwy – niezadowolający (U1), niewłaściwy – zły (U2) oraz nieznany (XX), w oparciu o oceny czterech parametrów: zasięg, populacja, siedlisko i perspektywy ochrony. Ocenia się, że w regionie biogeograficznym alpejskim stan ochrony około jednej trzeciej omawianych gatunków jest właściwy (FV). Podobny udział mają gatunki w stanie niewłaściwym (U1/U2), przy czym w stanie złym (U2) jest tylko jeden z nich. Bardzo wysoki (37%) udział gatunków w stanie nieznanym (XX) ma związek albo ze słabym ich rozpoznaniem rozmieszczenia i wielkości populacji w regionie alpejskim, albo z ich występowaniem w tym regionie na skraju zajmowanego w Polsce areału, znajdującego się głównie w regionie biogeograficznym kontynentalnym. W regionie kontynentalnym udział gatunków zwierząt w stanie właściwym FV jest również stosunkowo wysoki (35%), biorąc pod uwagę, że w załącznikach dyrektywy siedliskowej znalazły się gatunki w mniejszym lub większym stopniu zagrożone, przynajmniej w części ich europejskiego zasięgu. Znacznie wyższy niż w regionie alpejskim jest natomiast udział gatunków w stanie niewłaściwym: niezadowolającym U1 i złym U2 (50% ocenianych gatunków). Stan kilku ssaków morskich został oceniony przeważnie jako zły. Generalnie, zagrożenie wielu występujących w Polsce gatunków zwierząt o znaczeniu dla Wspólnoty jest mniejsze niż w znacznej części ich europejskiego zasięgu, co prawdopodobnie wiąże się z jeszcze stosunkowo niezłą w naszym kraju dostępnością odpowiednich siedlisk oraz umiarkowaną presją stwierdzanych negatywnych oddziaływań i prognozowanych zagrożeń.